

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Література в системі мистецтв

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Зарубіжна література та теорія літератури

Спеціальність 035.01 Філологія (зарубіжна література та теорія літератури)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Розробники: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури **Алла Володимирівна Сажина**

Профайл викладача http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 0501000478

Е-mail: a.sazhyna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3987>

Консультації **Очні консультації:** за розкладом

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Художня культура та мистецтво як естетичне відображення дійсності.											

Тема 1. Художня культура та мистецтво як естетичне відображення дійсності.							10,8	0,3	0,3		0,5	8
Тема 2. Основні закономірності творення стилю у мистецтві.							10,8	0,4	0,4		0,5	9
Тема 3. Основні характеристики і проблеми культури ХХ ст.							10,8	0,3	0,3		0,5	9
Тема 4. Масова та елітарна культура ХХ ст.							10,8	0,3	0,3		0,5	8
Тема 5. Становлення нових форм у мистецтві.							10,8	0,3	0,3		0,5	9
Разом за ЗМ 1							55	1,6	1,6		2,5	43
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Система мистецтва ХХ ст.											
Тема 1. Новизна художніх методів у мистецтві ХХ ст.							7,4	0,4	0,4		0,5	9
Тема 2. Театр і драматургія ХХ ст. Кіно.							10	0,4	0,4		0,5	9
Тема 3. Розвиток живопису і графіки у ХХ ст.							9,6	0,4	0,4		0,5	9
Тема 4. Скульптура. Архітектура. Дизайн.							9,4	0,3	0,3		0,5	9
Тема 5. Музичне мистецтво ХХ ст.							9,6	0,3	0,3		0,5	9
Тема 6. Вплив інших видів мистецтва на сприйняття							9,4	0,3	0,3		0,5	9

літератури.												
Тема 7. Вивчення зарубіжної літератури у взаємозв'язках із різними мистецтвами.							9,6	0,3	0,3		0,5	9
Разом за ЗМ 2							65	2,4	2,4		3,5	63
Усього годин							120	4	4		6	106

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Природа мистецтва та його взаємозв'язок з іншими сферами людського буття. Основні теоретичні підходи до розуміння онтології мистецтва.
2	Типологія історичного розвитку мистецтва: школа, течія, напрям. Стиль і жанр в мистецтві.
3	Постмодернізм і „боротьба за нову суб'єктивність”. Іронія як ключовий принцип постмодерністської естетики и засіб подолання опозицій класичної культури. Цитатність, техніка колажу, деперсоналізація як художні прийоми естетики постмодерна.
4	Процес „масовізації” як глобальний культурний рух ХХ ст. Засоби масової інформації в сучасному світі Теорія повсякденності. Масова культура. Мистецтво кічу.
5	Перехід культурного досвіду в нові види мистецтва (кіно, телебачення)
6	Основні напрями у мистецтві першої половини ХХ ст. Основні напрями у мистецтві другої половини ХХ ст. Література і мистецтво на межі ХХ – ХХІ ст.
7	Вплив НТР на формування культури ХХ ст. Тоталітарні режими и ціннісні орієнтації в культурі ХХ ст. Європейська культура після Другої світової війни.
8	Специфіка тимчасового буття спектаклю, драматургічна основа и режисерська трактовка. Проблема акторської інтерпретації. Феномен гри в театрі.
9	Художні засоби живопису (малюнок, колорит, фактура, колір, світлотінь, перспектива). Жанри живопису. Проблема споглядання і відображення.
10	Специфіка архітектурного образу. Виразальні засоби скульптури (пластичний об'єм, силует, пропорції). Мистецтво як форма естетичної діяльності. Дизайн.
11	Класичні і некласичні підходи до розуміння музики. Музика і танець. Рух, жест, ритм як основа мистецтва танцю. Танець в системі культури.
12	Художній твір як предмет, як процес, як текст. Твір як „відкрита цілісність”. Розробка інтегрованих занять.

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Ведення термінологічного словника.
2	Підготовка презентацій, рефератів та доповідей до теми.
3	Аналіз обраних творів.

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Підготовка доповідей та презентацій.
2	Підготовка рефератів до теми.
3	Збирання відео- та аудіо матеріалу.
4	Опрацювання відповідної літератури.
5	Відвідування театру, виставок, перегляд екранізацій.

3.2.4 Самостійна робота

№	Назва теми
1	Природа мистецтва та його взаємозв'язок з іншими сферами людського буття. Основні теоретичні підходи до розуміння онтології мистецтва.
2	Типологія історичного розвитку мистецтва: школа, течія, напрям. Стил ь и жанр в мистецтві. Проблема художнього обдарування, таланта і геніальності. Натхнення і майстерність. Поняття творчого методу. Творча манера і стиль.
3	Соціальні аспекти буття мистецтва. Пізнавальні можливості мистецтва. Постмодернізм і „боротьба за нову суб'єктивність”. Іронія як ключовий принцип постмодерністської естетики і засіб подолання опозицій класичної культури. Цитатність, техніка колажу, деперсоналізація як художні прийоми естетики постмодерна.
4	Включення повсякденності в коло культури. „Життєве середовище” як простір існування мистецтва. Мистецтво і побут. Мистецтво і мода. Збільшення масових і непрофесійних форм мистецтва. Тиражування предметів мистецтва і розширення кола споживачів. Семіотика речей повсякденності і архетипи масової свідомості.
5	Основні підходи до проблеми естетичного та художнього сприйняття. Рівні і фази сприйняття мистецтва. Психологічні механізми катарсису. Діалогічність сприйняття і „співтворчість” адресата художнього тексту. Фігура читача в постмодерністській парадигмі. Ресурси мистецьких форм. Взаємозв'язок традиції і інновації в мистецтві.
6	Вплив НТР на формування культури ХХ ст. Тоталітарні режими и ціннісні орієнтації в культурі ХХ ст. Європейська культура після Другої світової війни.
7	Специфіка тимчасового буття спектаклю, драматургічна основа і режисерська трактовка. Проблема акторської інтерпретації. Феномен гри в театрі. Японський театр ХХ ст. Образ і звук в кіно. Особливості хронотопу кінотексту. Фільм як витвір колективної творчості. Літературна основа фільму і режисерська трактовка.
8	Художні засоби живопису (малюнок, колорит, фактура, колір, світлотінь, перспектива).

	Жанри живопису. Проблема споглядання і відображення.
9	Специфіка архітектурного образу. Виразальні засоби скульптури (пластичний об'єм, силует, пропорції). Мистецтво як форма естетичної діяльності. Дизайн.
10	Класичні і некласичні підходи до розуміння музики. Музика і танець. Рух, жест, ритм як основа мистецтва танцю. Танець в системі культури.
11	Художній твір як предмет, як процес, як текст. Твір як „відкрита цілісність”. Розробка інтегрованих занять.
12	Структура естетичної свідомості: естетичне відчуття, оцінка, смак, ідеал, погляди. Розробка інтегрованих занять.

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (екзамен)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

- Адорно Теодор. Теорія естетики / Пер. з нім. П. Таращук. К.: Видавництво Соломії Павличко „Основи”, 2002.
- Бельтинг Ханс. Образ и культ (история образа до эпохи искусства). М.: ПрогрессТрадиция, 2002.
- Бокань В. Культурологія: Навчальний посібник. К.: МАУП, 2000.
- Гулыга А.В. Эстетика в свете аксиологии. СПб., 2000.
- Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі – К: ArtHuss, 2017.
- Западное искусство. XX век. Мастера и проблемы. М., 2000.
- Затонский Д.В. Модернизм и постмодернизм: Мысли об извечном коловращении изящных и не изящных искусств. Харьков – М., 2000.
- Історія світової культури / Гол. ред. Т.Л. Левчук. К., 2000.
- Історія української та зарубіжної культури / Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура. К. 2000.
- Лобас В.Х. Українська і зарубіжна художня культура. К.: 2000
- Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Львів: Vivat, 2019.
- Червінська О.В. Аргументи форми: монографія. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2015. 384 с.

5.2. Допоміжна

- Бердяев Н.А. Кризис искусства. М., 1992.
- Брус Д.А. Проблема художнього простору в філософії мистецтва XX століття // Культура народів Причорномор'я. 2005. № 71. С. 117-120.
- Буряк В.Д. Поетика інформаційно-художньої свідомості [Еволюція форм і методів вираження інформації (факту) в контексті інтелектуалізації творчої свідомості]: Монографія. – Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетровського ун-ту, 2001. 392 с.
- Жила С.О. Вивчення української літератури у взаємозв'язку з образотворчим мистецтвом: Посібник для вчителя. Чернівці: РВК „Деснянська правда”, 2000. 176 с.
- Жила С.О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. Чернівці: РВК „Деснянська правда”, 2004. 360 с.
- Лалл Джеймс. Медіа, комунікації, культура: Глобальний підхід. К.: К.І.С., 2002. 264 с.
- Маклюэн М. Законы медиа // История философии. № 8. М., 2001.
- Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
- Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. М.: Реал-бук, К.: Ваклер, 2001. 656 с.
- Тоффлер А. Футурошок. СПб.: Лань, 1997. 464 с.

11. Режиссерская энциклопедия. Кино Европы. М., 2002.
12. Смолина К.А. 100 великих театров мира. М.: Вече, 2004. – 480 с.

13. 6. Інформаційні ресурси

1. http://chtyvo.org.ua/authors/Bilous_Petro/Vstup_do_literaturoznavstva/
2. <https://www.adme.ru/>
3. <http://www.adme.ua/>
4. Найдорожчі твори мистецтва <https://www.dw.com/uk/>
5. <https://sites.google.com/site/mistectvoiliteratura2/home>
6. <http://estetica.etica.in.ua/literatura-yak-vid-mistetstva/>
7. http://e-cat.scilib.chnu.edu.ua/cgi/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&C21COM=F&I21DBN=GEN&P21DBN=GEN&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=&S21CNR=